

CHESSIE 1/2007

CHESAPEAKEKERHO – CHESAPEAKEKLUBBEN RY

HALLITUS:

Puheenjohtaja
-näyttely
Satu Virtaranta
Kiikan-Ilontie 228, 38280 Illo
Puh. 040-724 0737
E-mail: satu.virtaranta@kopteri.net

Varapuheenjohtaja
-jalostusasiat
Anne Woivalin
Huhdintie 56, 36110 Ruutana
Puh. 0400-132 626
E-mail: anne.woivalin@fimnet.fi

Sihteeri
Jari Laakso
Huikkolanraitti 2 D 18, 42100 Jämsä
Puh. 0400-934 268
E-mail: lido@luukku.com

Rahastonhoitaja
Jussi Mäki-Hokkonen
Alikyläntie 24, 28220 Pori
Puh. 044-270 8204
E-mail: jussi.maki-hokkonen@dnainternet.net

Carita Sulkava
Nevakuja 41, 63700 Ähtäri
Puh. 040-551 7465
E-mail: kennel.batzis@pp.inet.fi

Varajäsen
Monna Alatalo
Kikeristonkatu 43 A 2, 13210 Hämeenlinna
Puh. 050-518 9635
E-mail: monna.alatalo@elisanet.fi

Varajäsen
Inka Virtanen
Kulkkilantie 398, 34260 Terälahti
Puh. 040-753 1102
E-mail: inka.virtanen@luukku.com

MUUT TOIMIHENKILÖT:

NOME-toimikunta
Piia Tikkamäki
Tammisentie 2 A, 63700 Ähtäri
Puh. 040-538 7991
E-mail: piia.tikkamaki@inha.fi

MEJÄ-toimikunta
Ulla Honkanen
Kirkontie 145, 51600 Haukivuori
Puh. 050-538 2745
E-mail: ullahonkanen@msn.com

Riista/LTE-toimikunta
Jari Laakso
Huikkolanraitti 2 D 18, 42100 Jämsä
Puh. 0400-934 268
E-mail: lido@luukku.com

KERHON TILINUMERO: NORDEA 109930-410161

CHESSIE-lehti:

Toimituskunta: Inka Virtanen, Satu Virtaranta
Carita Sulkava
Taitto: Inka Virtanen
Painatus: Kopiopojat, Tampere
Kansi: Batzi's Vanyar of Arwen

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu	30 e
½ sivu	20 e
¼ sivu	10 e

Keväinen tervehdys!

Takana on -ei niin kylmä-, mutta pitkä ja pimeä talvi. Nyt on meidän kaikkien viimeistään aika herätä tulevan kevään ja kesän tapahtumiin ja myöskin alkaa treenata koiriamme tuleviin koitoksiin.

Tässä lehdessä on tietoa tulevista tapahtumista ja menneistäkin hieman. Helmikuussa pidettiin kerhon ylimääräinen yleiskokous chessien JTO:n ja Pevisan tiimoilta ja ne ovat uudelleen lähteneet SNJ:lle hyväksyttäväksi ja edelleen Kennelliittoon toimitettavaksi. Meistä riippumattomista syistä piti tehdä tämä ”toinen kierros”. Toivottavasti nyt tämäkin asia hoituu ajallaan ja mahdollisimman pian JTO hyväksytään ja ensi vuoden alusta alkaen meillä on uusi PEVISA.

Kerholla on tiedossa tapahtumarikas vuosi: huhtikuussa on mejä-koulutusviikonloppu, toukokuussa mejä-koe ja nome-koulutusviikonloppu, kesä-heinäkuun vaihteessa järjestetään nome-koe ja heinäkuun lopulla on tietysti treffit. Sekä mejä- että nome-kokeessa ratkotaan chessiemestaruus. Syksyksi suunniteltu luonnetesti siirrettiin keväälle 2008, koska olimme tuomareiden hankinnassa hieman myöhässä emmekä siis saaneet tuomareita haluamaamme ajankohtaan syksyille. Viime syksyn luonnetestistä sekä yleisesti luonnetestin tarkoituksesta kerrotaan lisää tämän lehden sivuilla.

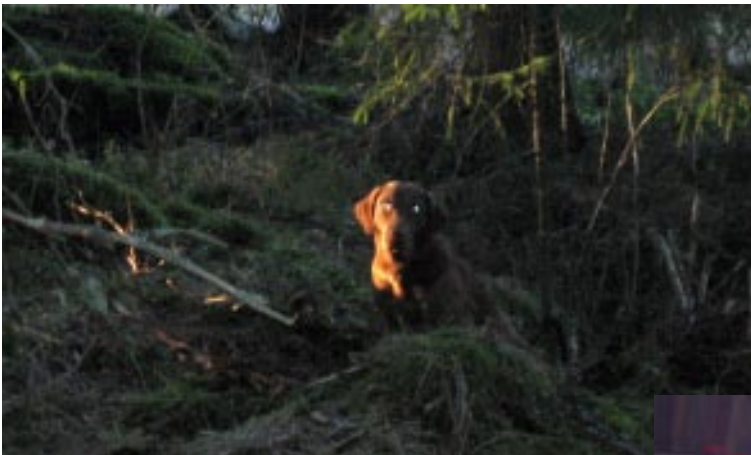
Chessiemestaruuksista sen verran, että lähtekää jokainen kisoihin kykenevä mukaan kokeeseen, sillä mestaruuden tavoittamiseksi ei välttämättä tarvita voittajaluokan tuloksia. Viime vuonnahan nome-mestaruus meni ALO3-tuloksella. Pääasia on, että saataisiin mahdollisimman monta chessiä kokeisiin. Näissä kokeissahan on etusija chesseillä ja kerhon jäsenillä. Käyttäkää se hyväksi.

Tästä lehdestä löytyy WD/WDX/WDQ-testin käännös (lyhyt versio) ja huomatkaa, että kyseessä on todellakin testi, ei mikään kilpailu. Tarkoitus on nimenomaan testata koirien luontaisia taipumuksia. Joten kaikki kynnelle kykenevät koiriensä kanssa leirille osallistumaan. Testi on kerran aiemmin järjestetty Suomessa ja sitä testiä sivusta seuranneena voin todeta, että itseäni ainakin harmitti silloin, kun en päässyt Lyylin sairauden vuoksi päässyt osallistumaan. Mutta ensi kesänä sitten...

Treeni-intoa ja tapaamisiin!

Satu

FASAANIJAHDIN TUNNELMIA
16.12.2006

Kiiluvasilmäinen peto väijyy... ei sentään! Kuvassa Doris tauolla

Ja kaksijalkaiset nauttivat kaffetta laavun toisella puolen

Villi fasaanikoira "Vainö"kin oli päässyt matkaan mukaan

Tuhannet kiitokset jahdin järjestelyistä vastanneille tahoille, toivottavasti saamme viettää pikkujouluja jatkossakin samalla tavoin. Ehkäpä hiukan runsaammalla osallistujakaartillakin...

VUODEN AKTIIVISIN CHESSIE

KIERTOPALKINNON SÄÄNNÖT

1. Kilpailukausi on kalenterivuosi.
2. Hakijan täytyy olla kerhon jäsen.
3. Palkinto anotaan huhtikuun loppuun mennessä ja anomukset toimitetaan kerhon puheenjohtajalle.
4. Kilpailussa otetaan huomioon viralliset nou-, nome-, mejä-, toko-, vepe-, agility-, pk- ja näyttelytulokset.
5. Anomuksessa tulee olla koiran tiedot, omistajan yhteystiedot, koe-/näyttelypaikka ja aika, tuomari ja tulos.
6. Palkinto jaetaan vuosikokouksen yhteydessä ja palkinto on noudettava henkilökohtaisesti tai se luovutetaan seuraavalle.
7. Palkinto on palautettava puheenjohtajalle hyvissä ajoin ennen seuraavaa vuosikokousta.

Hallitus

Vuoden 2005 aktiivisin chessie Batzi's Arnac Merlin

KEVÄTKOULUTUS 5.-6.5.2007

Yhdistys järjestää NoMe-kevät-koulutusviikonlopun Itä-Ähtärissä Sisälmyksen kämpällä. Kouluttajaksi on tällä kertaa lupautunut Carita Sulkava. Koulutusviikonlopun aikana pyritään keskittymään ohjauksiin, tottelevaisuuteen, palautukseen sekä ”chessiemäisiin ongelmiin”.

Sisälmyksen kämpä:

50-luvulla rakennettu savottakämpä Välliveden rannalla 5 km Ähtärin keskustasta. Itä-Ähtärintie kulkee 50 m päässä kämpästä, joten perille pääsee autolla.

Varustus:

Vuolukivitakka toimii lämmityslaitteena ja ruuanlaittoon puuhella, öljylamput valaistukseen ja sauna järven rannalla. Pihalla on nuotiokehä ja rannassa vene. Pesuveden saa järvestä ja juoma- ja ruokaveden Tuomarniemeltä vesisäiliöihin, koska kämpän kaivoa ei ole käytetty pitkiin aikoihin. Muista mukavuuksista mainittakoon ulkokäymälä.

Hinnat:

- yöpyminen 8 euroa/hlö/yö
- aamiainen 2,5 euroa
- keitto 6 euroa
- muu ruoka 8 euroa

Ilmoittautumiset 29.4.2007 mennessä Carita Sulkavalle carita.sulkava@pp.inet.fi

TERVETULOA AVAMAAN TREENIKAUSI TEHOKKAASTI PORUKALLA!

CHESSIE-TREFFIT 20.-22.7.2007

Tänä vuonna treffit tullaan järjestämään Ähtärissä ja leirikeskuksena toimii Valkeisen Loma-niminen maatilamajoituskohde Ähtärin eläinpuiston läheisyydessä. Majoitus tapahtuu erikokoisissa huoneistoissa/mökeissä, joista jokaisessa löytyy vähintään oma jääkaappi, mikro, kahvinkeitin, suihku sekä wc. Leiripaikasta löytyy tarkempia tietoja

www.duuri.net/valkeisenloma

Alustava leiriohjelma:

- PE 20.7   Koulutukset alkavat klo 10.00
                  Illalla sauna
- LA 21.7   Leirinäyttely ja mahdollisuus valokuvauttaa koirasi
                  Illalla vuosikokous alkaa klo 18.00
- SU 22.7   Sunnuntaipäivä on pyhitetty WD/WDX/WDQ-testille

Leirin koulutuksesta sekä testin tuomaroinnista vastaavat Catharina ja Kaj Lindström ruotsalaisesta Double Coat's kennelistä

Majoitushinnat:

Hinta/hlö/yö: 20 EUR/henkilö/neljän hengen huoneessa
                          25 EUR/henkilö/kolmen hengen huoneessa
                          35 EUR/henkilö/kahden hengen huoneessa
                          45 EUR/yhden hengen huone (rajoitettu määrä)
                          Lapsi 2-14 -vuotias lisävuoteessa 5 EUR

Hinta sisältää: majoituksen 1-4 hengen huoneissa ja aamiaisen

Ateriapaketti: 26 EUR / aikuinen. 15 EUR / 2-12 -vuotias
                          Ateriapaketti sisältää 1 x aamiaisen, 2 x lounaan ja 1 x päivällisen

Leirimaksu: 40 euroa/koira, joka sisältää koulutukset, näyttelyn sekä osallistumisoikeuden viralliseen WD/WDX/WDQ-testiin. Saman omistajan 2. jne koira TAI alle 6 kk:n ikäinen TAI juoksuinen narttu (ei osallistumisoikeutta testiin) 20 euroa/koira.

Ilmoittautuminen: 22.6.07 mennessä Carita Sulkavalle carita.sulkava@pp.inet.fi

Chesapeakekerho – Chesapeakeklubben

sääntömääräinen

V U O S I K O K O U S

pidetään lauantaina 21.7.2007 klo 18.00 Chessietreffien
yhteydessä Valkeisen lomat –tilalla Ähtärissä. Esityslistalla
sääntömääräiset asiat.

---

stadgeenligt

Å R S M Ö T E

hålles den 21.7.2007 kl 18.00 i samband med
Chesapeaketreffen på Valkeisen lomat –tila, Ähtäri.

På föredragningslistan stadgeenliga ärenden.

T E R V E T U L O A + + + V Ä L K O M N A

WD/WDX/WDQ-TESTI

WD

Useimmat chesapeakelahdennoutajat eivät ole niin tarkasti ja pitkälle treenattuja, kuin ne koirat jotka kisaavat metsästyskokeissa. Tämän takia yksinkertaisen WD-testin tarkoitus on arvioida koiran luontaisia taipumuksia. American Kennel Club:in mukaan noutajan luontaisiin ominaisuuksiin kuuluu määrätietoinen markkeeraaminen, pudotusten muistaminen, älykkyys, tarkkaavaisuus, hyvä hajuaisti, rohkeus, sitkeys, tyyli ja työskentelyhalu.

Seuraavat tilanteet johtavat automaattisesti testin hylkäämiseen:

- toistuva osoitus huonosta hajuaistista
- koiran haluttomuus edetä vaikeakulkuisessa maastossa, esim. risukossa, vedessä..
- koiran palaaminen ohjaajan luo ilman riistaa
- työskentelyn lopettaminen
- riistan hylkääminen
- riistan omiminen siten, ettei riistaa saada koiralta kuin voimakeinoin
- kovaääninen haukkuminen pidemmän aikaa

Working Dog Certification Program WD

Tämän ohjelman tarkoitus on kannustaa kehitystä ja käyttöä chessin luontaisen työskentelyn ja noutamisen suhteen. Työskentelyyn, johon chessi on alun perin jalostettu. Toivon mukaan ohjelmasta on apua tulevaisuuden jalostusvalinnoissa.

WD-testi on sekä arvostelun että koealueen suhteen erilainen, kuin tavallinen noutajien metsästyskoe. Ensisijaisesti arvostellaan koiran luontaista toimintaa, eikä sitä mitä sille on opetettu. Testi ei ole mikään kilpailu, vaan arvostelu tulee olemaan joko hyväksytty tai hylätty. Testiin osallistuvan koiran tulee olla vähintään 6 kk ja rekisteröity Suomen Kennelliittoon tai vastaavaan.

Testin kulku:

1. 1-markkeeraus maalle. Tämä osio koostuu kahdesta erillisestä maamarkkeerauksesta. Ensimmäinen heitto tulee helppoon maastoon n. 50 metrin päähän. Toinen heitto suurin piirtein samalle etäisyydelle, mutta eri paikkaan ja hiukan peitteisempään maastoon. Molemmille heitoille tulee laukaus. Ampujan tulee olla n. 20 metrin etäisyydellä lähetyspaikasta.
2. 1-markkeeraus veteen. Ensimmäinen heitto tulee lähetyspaikasta n. 40 metrin päähän laukauksen kera, riistan tulee jäädä selkeästi näkyville. Lähetyspaikkaa vaihdetaan siten, että seuraava pudotus tulee täysin eri alueelle n. 30 metrin päähän. Toinenkin heitto tulee laukauksen kera.

Erityistä:

- Koiran saa pitää kytkettynä heittojen ja laukausten ajan, muttei sitä saa päästää noutoon ilman tuomarin lupaa.
- Käteen luovutusta ei vaadita.
- Kokeessa ei saa käyttää häirintälintuja

Working Dog Excellent Certification Program WDX

Testiin osallistuvan koiran tulee olla vähintään 6 kk ja sillä tulee olla hyväksytysti suoritettu WD-sertifikaatti.

Testin kulku:

1. 1-markkeeraus maalle. Tällä markkeerauksella tulee olla n. 100 metriä pituutta ja pudotuksen tulee tapahtua riittävän peitteiseen maastoon ollakseen näkymättömissä lähetyspaikalta katsottuna.
2. 2-markkeeraus maalle. Tämän tehtävän tulee olla selvä kaksoismarkkeeraus, pudotusten väli tulee olla vähintään 45 astetta lähetyspaikalta katsottuna. 1. heitto tulee helpohkoon maastoon n. 75 metrin päähän, kuitenkin niin ettei se ole näkyvillä lähetyspaikalta katsottuna. 2. heitto tulee helpohkoon maastoon n. 50 metrin päähän
3. 1-merkkeeraus veteen. Heitto tulee helpoon maastoon n. 75 metrin etäisyydelle, kuitenkin niin ettei riista näy lähetyspaikalle. Häirintälintuja tulee käyttää. Tämä tehtävässä arvioidaan koiran markkeerauskykyä, sitkeyttä sekä vesityöskentelyn varmuutta.
4. 2-markkeeraus veteen. Tämän tehtävän tulee olla selvä kaksoismarkkeeraus, vähintään 45 astetta pudotusten välillä. 1. heitto tulee 60 metrin päähän ja 2. heitto 40 metrin päähän. Molemmat riistat tulee olla uimasyvyisessä vedessä.

Erityistä:

- Koiran tulee osoittaa riittävää tarkkaavaisuutta ja tottelevaisuutta, koira ei saa pitää kokeen aikana kytkettynä.
- Koiralta vaaditaan riistan luovutus käteen, muttei sivulle tuloa palauttaessa.
- Kaikkia heittoja tulee seurata laukaus. Vesinoutojen ei tule rohkaista ???
- Ohjaajan ei tule ohjata koira noudoissa.

Working Dog Qualified Certification Program WDQ

Testiin osallistuvan koiran tulee olla vähintään 6 kk ja sillä tulee olla hyväksytysti suoritettu WDX-sertifikaatti.

Testin kulku:

1. 2-markkeeraus maalle. Kuollut lintu heitetään keskivaativaan maastoon 100-130 metrin päähän. Toisen linnun kuuluu pudota noin 90 metrin päähän. Pudotusten välisen kulman tulee olla vähintään 30 astetta ja tehtävä tulee suunnitella niin, ettei koira pääse vaihtamaan noutolinjaa.
2. Maaohjaus. Kuollut lintu laitetaan keskivaikeaan maastoon noin 80 metrin päähän lähetyspaikasta. Linjalla tulee olla pieni, maastollinen este jotta nähdään innostuuko koira työhön. Esimerkiksi oja lähetyspaikan edessä, tiukka kulma maastossa tai vaihteleva maasto tms. Lintu tulee laittaa vastatuuleen.
3. Yhdistelmä 3-markkeeraus, kaksi pudotusta veteen ja kolmas maalle. Alueen tälle tehtävälle tulee olla tarkkaan valittu, jotta saadaan avointa, uimasyvyistä vettä sekä riittävästi rantaa keskipitkälle maamarkkeeraukselle. Ensimmäinen heitto maalle n. 80 metrin päähän keskivaikeaan maastoon. Toinen heitto tulee kaislikkoon tmvs. noin 40 metrin päähän. Kolmas lintu heitetään avoimeen uimasyvyiseen tai virtaavaan veteen n. 20 metrin päähän. maamarkkeerauksen ja 1. vesimarkkeerauksen välillä tulee olla 90 asteen kulma. Linnut saa noutaa valitsemassaan järjestyksessä.
4. Vesiohjaus. Tämän tehtävän täytyy sisältää ainakin osittain vesialuetta. Kuollut lintu laitetaan noin 50 metrin päähän lähetyspaikasta. Maasto saa olla helpohkoa. Jos ei ole riittävän syvää vettä, hyväksytään myös virtaava vesi. Tässä tapauksessa ohjausmatkaa pidennetään, mutta pituus ei saa koskaan ylittää 70 metriä. Lähetyspaikan tulee olla 1,5-3 metriä rannasta. Veteenmenossa suositellaan suoraa kulmaa.

Erityistä:

- Kaikki WDX-testin erityisaininnat pätevät myös tässä osuudessa
- Lisäksi maaohjausten tulee olla tehtäviä, joissa testataan koiran hallittavuutta. Koiran tulee osoittaa hyväksyttävissä määrin yhteistyöhalua pysähtymällä sekä ottamalla suuntia niin käskettäessä. Jos koira ”lähtee käsistä” ja löytää riistan haunomaisesti, suoritusta ei hyväksytä.
- Jollei markkeeraus ole tehtävän päätarkoitus, on luvallista ohjata koiraa siinä. Jos ohjaaja päättää avustaa koiraa, koiran tulee reagoida siihen.
- Kaikkia heittoja tulee seurata laukaus
- Koiran tulee luovuttaa riistat käteen, mutta sivulle tuloa ei vaadita palautuksessa.

Vapaasti kääntänyt Carita Sulkava

Luonnetesti - mitä ja miksi?

Seuraava artikkeli on suora lainaus luonnetestituomari Jorma Lankisen kirjoituksesta seuraavassa nettisosoitteesta:<http://www.dogsports-online.com/lte/esittely.htm>

Suomalainen luonnetesti on otettu käyttöön vuonna 1976 ja perustuu pääperiaatteissaan Ruotsin armeijan työkoirien soveltuvuustesteihin. Kuluneen kahdenkymmenen vuoden aikana testiä on kuitenkin kehitetty jatkuvasti paremmin vastaamaan nykypäivän harrastus- ja seurakoirien perusominaisuuksia. Alkuaikojen teknisesti aina samalla kaavalla ja voimalla suoritettu testi on muuttunut vuosien kuluessa paremmin huomioimaan koirien perusluonteen, ja nykyisin jokainen testin osuus suoritetaan aina koiran ehdoilla. Testitilanteen hyökkäyksien voima riippuu aina testattavasta koirasta. Näin pyritään varmistamaan, ettei koiralle jää testitilanteesta traumoja kotiin vietäväksi.

Periaatteessa luonnetesti etsii kaikissa suorituksissa reaktioita, ja toisilla koirilla nämä saadaan näkyviin huomattavasti pienemmällä ärsykkeillä kuin toisilla. Tämä on aiheuttanut paljonkin kiistelyä testiyleisön joukossa, kun toisille koirille esimerkiksi puolustushalua testattaessa testituomarin hyökkäys ohjaajaa kohden loppuu jo hyvin aikaisin, ja toisen koiran tapauksessa hyökkäävä tuomari saattaa jopa käydä fyysisestikin ohjaajaan käsiksi. Mikäli koira selkeästi jo hyökkäyksen alkuvaiheessa ilmaisee alistuvansa ja halunsa paeta, on täysin turhaa rasittaa koira tarpeettomasti jatkamalla uhkaa. Yksi testituomarin tärkeimmistä tehtävistä, jonka aina tulee voittaa yleisön viihdyttäminen, on estää koiran liiallinen rasittaminen. Sama koskee kaikkia testitilanteita, koira määrää aina suorituksen voiman.

TESTATTAVAT OMINAISUUDET

Suomalaisen luonnetestin tuloksissa arvioidaan koira yhdeksän eri ominaisuuden suhteen.

1) Toimintakyky

Eräs testin tärkeimmistä tuloksista. Toimintakyvyn arvosana kuvaa koiran *kykyä tehdä ratkaisuja erilaisissa* sille uusissa tilanteissa. Toimintakykyä ilmaisee yhtäläillä puolustautuminen kuin pakokin, toimintakyvyttömyys ilmenee koiran pyrkiessä joko mitätöimään tilanteen, tai sen muutoin jähmettyessä paikalleen mitään tekemättömäksi.

Toimintakyvyn testaamiseen on luonnetestissä kaksi erikoiskoetta: KELKKAKOE, jossa vedetään esim kellekelle kyhättyä epämääräistä ihmistä muistuttavaa hahmoa hiljalleen kohti koira. Hahmo vedetään lopuksi aivan ohjaajan luo. Koiran tulee pelätä hahmoa ja väistää sitä - varsinainen toimintakyky mitataan kelkan pysähdytyä: miten nopeasti koira tulee tutkimaan sille pelottavaa ”mörköä”.

Sekä nk. PIMEÄ HUONE, jossa ohjaaja menee koira peräänsä kutsuen heikosti valaistuun tilaan (kellari tms). Koira jää toisen tuomarin kanssa ulkopuolelle odottamaan kunnes ohjaaja on poistunut, ja se päästetään hetken kuluttua sisään. Koiran tulisi etsiä ohjaaja pimeästä ilman apua (kutsu tms). Tässä kokeessa ei etsimiseen kulutettu aika merkitse mitään, kunhan koira liikkuu - toimii - koko ajan. Tästä osasuorituksesta puuttuu kelkkakokeeseen oleellisesti kuuluva uhka.

2) Terävyys

Terävyys on koiran taipumusta reagoida aggressiivisesti sitä uhkaavaa ihmistä kohtaan. Mitä terävämpi koira on, sitä pienemmästä ärsytyksestä se käyttäytyy aggressiivisesti.

Terävyyden arviointiin on luonnetestissä oma erikoiskokeensa: Koira kiinnitetään lyhyellä taluttimella seinään tms. ja ohjaaja poistuu näkyvistä. Koiran rauhotuttua alkaa toinen testituomareista lähestyä sitä

ensin epäröiden, ja lopuksi selkeän uhkaavasti. Saavuttuaan koiran luo tuomari lopettaa uhkaamisen ja alkaa puhua koiralle ystävällisesti. Koiran tulee lopettaa kaikki aggressiivinen tai pelokas käyttäytyminen ja antaa nyt ystävällisen hyökkääjän koskea itseensä.

3) Puolustushalu

Puolustushalu on koiran perinnöllinen halu puolustaa laumaansa. Tätä kuten muitakin ominaisuuksia arvioitaessa pyritään luonnetestissä arvioimaan nimenomaan halua, ei opittua kykyä. Koiran toiminnan voimakkuus sen puolustaessa ohjaajaansa ei vaikuta arvosanaan, tärkeämpää on mm. sen asema ohjaajan ja hyökkääjään nähden. Kun koira pyrkii pysymään ohjaajan ja hyökkääjän välissä osoittamatta minkäänlaista aggressiivisuutta, voidaan katsoa sillä selvästi olevan puolustushalua, kun taas voimakkaastikin ohjaajan selän takaa haukkuva ja muriseva koira saattaa omata puutteita tässä ominaisuudessa.

4) Taisteluhalu

Taisteluhalu on koiran perinnöllinen halu käyttää ruumistaan leikkimieliseen (tai todelliseen) taisteluun saavuttaakseen haluamansa päämäärän. Tämä ilmenee useimmiten leikkimishaluna. Väsyessään fyysisesti koira jatkaa toimintaa nimenomaan taisteluhalunsa avulla.

Luonnetestissä taisteluhalua mitataan erikoiskokeella, jossa tuomari leikkii koiran kanssa kepillä, rätillä tms. Kun koira kiinnostuu lelusta, aloitetaan taisteluleikki, joka lopuksi lopetetaan ”kesken”, jotta nähdään haluaako koira vielä jatkaa sitä oma-aloitteisesti. Kaikki koirat eivät ole tottuneet leikkimään ihmisen kanssa, tai ovat perusluonteeltaan pidättyväisiä vierasta kohtaan, joten niiden ei voi odottaakaan leikkivän vieraan ihmisen kanssa. Tässä tilanteessa annetaan ohjaajan yrittää leikkiä koiransa kanssa. Vaikka koira ei leikkisi ollenkaan, näkyy taisteluhalu muissakin luonnetestin osasuorituksissa (esim. kelkkakokeessa). Pelkkä leikkiminen ei ratkaise annettavaa arvosanaa.

5) Hermorakenne

Koiran hermojen vahvuus on sen tärkeimpiä jokapäiväiseen elämään vaikuttavia tekijöitä. Tämä ominaisuus ei ole mitenkään omistajan vaikutettavissa. Syntyään hermoheikkoa koiraa ei voi esimerkiksi pentuajan totuttamisella parantaa. Samoin perimältään hyvähermoinen koira kestää merkittävästi enemmän ”kolhuja” elämässään niiden vaikuttamatta sen käyttäytymiseen.

Hermorakennetta tarkkaillaan koko luonnetestin ajan. Optimissaan koiran tulisi kohdata järkkymättä kaikki testiin kuuluvat oudot tilanteet.

6) Temperamentti

Temperamentti on koiran kyky havainnoida ympäristöään ja toimia sen mukaisesti. Kyse ei ole ainoastaan sen nopeudesta reagoida, vaan optimissaan koiran tulisi havaita kaikki siihen vaikuttavat ympäristön tapahtumat ilman viivettä ja reagoida niihin. Temperamentin ollessa liian korkealla, häiritsevät kaikki ympäristön tapahtumat sen keskittymistä tilanteisiin.

Temperamentin arviointiin on oma erikoiskokeensa: Ohjaajan kanssa kulkevan koiran perään lasketaan esimerkiksi telineellä oleva kivillä tms. täytetty tynnyri, jolla pyritään aikaansaamaan koiralle takaa-ajotilanne. Koiran väistöliikkeen voima ja hallinta kuvaavat sen temperamenttia.

7) Kovuus

Kovuudella tarkoitetaan koiran taipumusta muistaa sille epämiellyttäviä (ja muitakin) kokemuksia ja välttää niiden kohtaamista uudelleen. Tämä ominaisuus on ratkaisevassa asemassa koiran käyttäytymisen ilmenemiseen. Perimältään pehmeän koiran näkyvä käyttäytyminen muuttuu

Luonnetestissä koiran kovuutta tarkkaillaan koko testin ajan, ja lisäksi sille on oma erikoiskokeensa: Ohjaajan kanssa kulkeva koira pelästytetään esimerkiksi kulman takaa äkkiä sen eteen avatun sateenvarjon avulla. Koira ei päästetä selvittämään mitä tapahtui, vaan ohjaaja vie sen pois paikalta heti varjon avautumisen jälkeen. Hetken päästä ohjaaja palaa koiran kanssa tapahtumapaikalle. Pehmeä koira ei tule vapaa-ehtoisesti uudelleen paikalle, vaan tarvitsee houkuttelemista - kova koira puolestaan ei muista tapahtunutta, vaan kulkee reippaasti uudelleen tapahtumapaikalle.

8) Luoksepäästävyys

Luoksepäästävyyttä mitataan koiran suhtautumisella vieraaseen, ystävällisesti käyttäytyvään ihmiseen. Koiran tulisi antaa tämän ottaa kontakti ja koskea itseensä.

9) Suhtautuminen ampumiseen

Luonnetestiin kuuluu aina kaksi 9mm pistoolilla ammuttua laukausta. Koiran tulisi säilyttää toimintakykynsä laukauksista huolimatta. Laukaukset ammutaan testin viimeisenä osiona, jotta mahdollisesti ampumiseen voimakkaasti reagoivien koirien muut ominaisuudet saadaan arvioitua ilman laukausten aiheuttamaa painetta.

TESTIN TULOKSET

Edellä luetellut ominaisuudet arvioidaan kuusiportaisella asteikkolla +3 ... -3, jolla negatiiviset arvosanat ilmentävät ei-toivottua käyttäytymistä. **Useimmissa arvosanoissa testin kannalta korkein arvosana +3 ei suoraan kuvaa testattavan ominaisuuden suurinta tasoa tai voimaa**, esimerkiksi puolustushalun +3 arvosana annetaan kohtuullista halua osoittavalle koiralle - suuri tai erittäin suuri hillitsemätön

puolustushalu alentaa arvosanaa. Vain toimintakyvyn ja hermorakenteen arvostelussa korkein arvosana vastaa ominaisuuden suurinta voimakkuutta. Kullekin ominaisuudelle on lisäksi määritelty kerroin (1-35), jolla kerrottuna annetut arvosanat muodostavat testin loppupisteet. Kertoimet on määritetty testattavien ominaisuuksien koulutettavuuden peittämiseksi: esimerkiksi koiralle helposti koulutettavan puolustushalun kertoimena on 1, kun taas hermorakenteen kerroin on 35. Poikkeuksena on suhtautuminen ampumiseen, joka arvoidaan vain asteikolla + ja -. Miinus ilmaisee koiran suhtautuneen voimakkaan pelokkaasti ampumiseen.

Testin loppupistemäärä ei käytännössä kerro lähestulkoon mitään itse koirasta, vaan tulos on luettava eri osa-alueiden arvosanoista. Testin maksimipistemäärä - 300 pistettä - ei suinkaan ole optimi kaikille koiraroduille. Testituloksia tarkasteltaessa tulee aina muistaa rodun alkuperäinen tarkoitus, ja verrata tuloksia sen vaatimuksiin. Esimerkiksi suurikokoisille seurakoiraroduille testin optimiarvot (suuri taisteluhalu, vilkas temperamentti, kohtuullinen terävyys jne) eivät kuulu, eikä niitä tule testituloksessa toivoakaan.

MIKSI TESTAISIN KOIRANI?

Luonnetesti on maassamme ainoa virallinen koiran käyttäytymistesti. Kahdenkymmenen vuoden aikana on testattu n. 10.000 eri rotujen edustajaa, joista nykyisellään lähes kolmannes edustaa muita kuin perinteisiä palveluskoirarotuja. Useimmat testattavat ominaisuudet ovat tärkeitä kaikille koirille, ja niiden ollessa myös periytyviä, tulisi muidenkin kuin varsinaisten palveluskoirien jalostuksessa huomioida luonteenominaisuudet nykyistä selvemmin. Koiran ulkomuotoa arvioidaan normaalisti vuodessa vain muutaman viikonlopun aikana näyttelyissä, mutta sen luonteen kanssa olemme tekemisessä 365 päivää vuodessa koko sen elämän ajan.

Kaikille koirille niiden olemassaolon tarkoituksesta riippumatta, tärkeitä ominaisuuksia ovat mm. hermorakenne, kovuus, luoksepäästävyys ja toimintakyky (käytännössä rohkeus). Kun kaikkien mainittujen ominaisuuksien on lisäksi todettu periytyvän, on niiden myös niiden virallinen mittaaminen tärkeää. Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä kahta samoilta ominaisuuksiltaan heikkoa koiraa keskenään. Esimerkiksi kahden normaaliakin elämää häiritsevässä määrin pehmeän luonteen omaavaa koiran yhdistäminen tuottaa melkoisella varmuudella myös pehmeitä jälkeläisiä.

Luonnetesti antaa paljon myös koiran omistajalle. Koiran suhtautuminen tähän sille outoon tilanteeseen tuo useimmiten omistajalle yllätyksiä. Omat kuvitelmat koirasta kääntyvät testissä usein pääläelleen, ja testin tulokset saattavat selittää paljon koiran jokapäiväisen käyttäytymisen syistä.

Itse testitilanne ei aiheuta normaalille kotikoirallekaan pysyviä traumoja. Tuomareiden ammattitaito takaa kullekin koiralle sen perusominaisuuksia vastaavan käsittelyn, ja ääritapauksissa testi keskeytetään ennen koiran liiallista paineistamista.

Luonnetestejä järjestetään kesäkaudella (huhti-marraskuu) kaikkialla Suomessa. Testikalenteri julkaistaan sekä KOIRAMME-, että PALVELUSKOIRAT-lehdessä. Testin hinnalla saat vähällä vaivalla mielenkiintoista tietoa koirasi käyttäytymisestä ja annat arvokasta informaatiota myös koirasi kasvattajalle!

Luonnetestiin osallistuvan koiran tulee olla täyttänyt 2 vuotta, mutta se ei saa olla yli kuusivuotias. Koiran tulee olla tunnistusmerkitty ja terve testaushetkellä. Mukana on oltava alkuperäinen rekisterikirja, pitkäkkö, vahva talutin ja mieluusti ei-kuristava nahkapanta.

Chessiekerhon järjestämä luonnetesti

Koleana ja osittain hieman sateisenakin syyskuisena viikonloppuna 9.-10.9.06 pidettiin ensimmäinen Chessiekerhon järjestämä virallinen luonnetesti Jämsässä Jämsän seudun palveluskoiraharrastajien majalla. Testin vastaavana toimitsijana toimi itsekin luonnetestituomariksi kouluttautuva Jari Laakso ja tuomareina Hannu Pitkänen ja Jorma Kärkkä. Allekirjoittaneella oli kunnia toimia sihteerinä ja olla aitiopaikalla kuulemassa tuomareiden arviointia koirista. Testiin osallistui molempina päivinä 10 koiraa, joista kaksi chessiä; Arnac Bay Vigilant ja Chestnut Hills Jolly Roger. Päivät sujuivat mukavasti leppoisissa merkeissä, vaikka vilu meinasikin tulla puseroon. Suomessa on testattu tällä virallisella luonnetestillä 7 chessiä ja seuraavassa yhteenveto kaikista testatuista chesseistä.

Satu Virtaranta

Cpnu

Aiwendil Curunir

Chesepi Poney Express – Melanitta Loquacious

09.06-99 Valkeakoski

Tuomarit: Kai Tarkka ja Jorma Lankinen

Toimintakyky +1

Kohtuullinen

Terävyys +1

Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Puolustushalu +2

Suuri, hillitty

Taistelutahto +3

Suuri

Hermorakenne +1

Hieman rauhaton

Temperamentti +1

Erittäin vilkas

Kovuus +1

Hieman pehmeä

Luoksepäästävyys +3

Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin

Laukauspelottomuus +

(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)

Loppupisteet **151**

Cpnn

Melanitta Loquacious

Blustrywoods Ro-Lyn Stone – Lotta Svärd av Komsalö

15.05-99 Joensuu

Tuomarit: L. Kilpeläinen ja H. Laitamäki

Toimintakyky	-1
Pieni	
Terävyys	+1
Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	
Puolustushalu	+1
Pieni	
Taistelutahto	+2
Kohtuullinen	
Hermorakenne	+1
Hieman rauhaton	
Temperamentti	+2
Kohtuullisen vilkas	
Kovuus	-2
Pehmeä	
Luoksepäästävyys	+3
Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	
Laukauspelottomuus	+
(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)	
Loppupisteet	101

Cpnn

Batzi's Mount Katmai

Double Coat's Rocky Mountain – Double Coat's Exorcett

16.11-02 Tampere

Tuomarit: Pasi Halme ja Sami Kiiveri

Toimintakyky	+2
Suuri	
Terävyys	+3
Kohtuullinen ilman jäljellejäävää hyökkäyshalua	

Puolustushalu	+3
Kohtuullinen, hillitty	
Taistelutahto	+2
Kohtuullinen	
Hermorakenne	+2
Suhteellisen rauhallinen	
Temperamentti	+3
Vilkas	
Kovuus	+3
Kohtuullisen kova	
Luoksepäästävyys	+3
Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	
Laukauspelottomuus	+
<i>(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)</i>	
Loppupisteet	240

Cpnn

Batzi's Cape Hooper

Caroway's Sweep Went East - Double Coat's Exorcett

03.09-05 Huittinen

Tuomarit: Sirkka Lempinen ja Jorma Lankinen

Toimintakyky	+1
Kohtuullinen	
Terävyys	+1
Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	
Puolustushalu	+1
Pieni, hillitty	
Taistelutahto	+2
Kohtuullinen	

Hermorakenne	+1
Hieman rauhaton	
Temperamentti	+2
Kohtuullisen vilkas	
Kovuus	-2
Pehmeä	
Luoksepäästävyys	+3
Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	
Laukauspelottomuus	+
(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)	
Loppupisteet	131

Cpnu

Arnac Bay Vigilant

Chestnut Hills Mallard – Arnac Bay Pride

09.09-06 Jämsä

Tuomarit: Jorma Kerkkä ja Hannu Pitkänen

Toimintakyky	+1
Kohtuullinen	
Terävyys	+1
Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	
Puolustushalu	+1
Pieni, hillitty	
Taistelutahto	+2
Kohtuullinen	
Hermorakenne	+1
Hieman rauhaton	
Temperamentti	+3
Vilkas	

Kovuus +1

Hieman pehmeä

Luoksepäästävyys +3

Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin

Laukauspelottomuus ++

(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)

Loppupisteet 170

Cpnu

Chestnut Hills Jolly Roger

Chestnut Hills Riptide – Chestnut Hills Queen Anns Lace

09.09-06 Jämsä

Tuomarit: Jorma Kerkkä ja Hannu Pitkänen

Toimintakyky -1

Pieni

Terävyys +1

Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Puolustushalu +3

Kohtuullinen, hillitty

Taistelutahto +2

Kohtuullinen

Hermorakenne +1

Hieman rauhaton

Temperamentti +2

Kohtuullisen vilkas

Kovuus -2

Pehmeä

Luoksepäästävyys +3

Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin

Laukauspelottomuus -

(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)

Loppupisteet 103

Cpnu

Batzi's Arnac Merlin

Arnac Bay Spokane – Batzi's Mount Shasta

23.09-06 Oulu

Tuomarit: Riitta Lehmuspelto ja Jorma Kerkkä

Toimintakyky +1

Kohtuullinen

Terävyys +1

Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua

Puolustushalu +1

Pieni, hillitty

Taistelutahto +2

Kohtuullinen

Hermorakenne +1

Hieman rauhaton

Temperamentti +2

Kohtuullisen vilkas

Kovuus +1

Hieman pehmeä

Luoksepäästävyys +3

Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin

Laukauspelottomuus ++

(+ laukausvarma, ++ -kokematon +++ paukkuärtyisä - laukausaltis, -- -arka)

Loppupisteet 155

